

رمان نویسی از منظر فقه اسلامی

روح الایثار

محمدرضا علی دادی

سرشناسه: پارسا، روح الله، ۱۳۵۹-

عنوان و نام پدیدآور: رمان نویسی از منظر فقه اسلامی / روح الله پارسا، محمدرضا علی دادی.

مشخصات نشر: مشهد: انتشارات ولایت، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۱۷۳ص.

شابک: ۷-۶-۹۰۸۹۷-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: نویسندگی -- جنبه های مذهبی -- اسلام

Authorship -- Religion aspects -- Islam

اسلام و ادبیات

Islam and literature

شناسه افزوده: علی دادی، محمدرضا، ۱۳۶۰-

رده بندی کنگره: ۲/۲۲۹BP

رده بندی دیویی: ۴۸۱۲/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۹۸۸۲۵۰۶

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا



انتشارات ولایت

ناشر: انتشارات ولایت

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳ش

شابک: ۷-۶-۹۰۸۹۷-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۱۵۸۰۰۰ تومان

اسم کتاب: رمان نویسی از منظر فقه اسلامی

مؤلفین: روح الله پارسا- محمدرضا علی دادی

تعداد: ۳۰۰ نسخه

چاپخانه: دقت

مراکز توزیع:

مشهد، انتشارات ولایت، تلفن: ۰۹۱۵۱۵۷۶۰۰۳

(این کتاب با کاغذ حمایتی چاپ شده است)

فهرست

مقدمه ۹

فصل اول: آموزه‌های قرآنی رمان نویسی

مبحث اول: استناد به آیات حرمت لهر	۱۳
گفتار اول: تعریف لهر	۱۳
گفتار دوم: فرق بین لهر، لغو، لعب	۱۴
گفتار سوم: دلیل بر حرمت لهر	۱۸
دلیل اول آیات	۱۸
دلیل دوم بر حرمت لهر	۲۵
دلیل سوم بر حرمت لهر اجماع است	۲۹
مبحث دوم: استناد به آیه حرمت تشییع فاحشه در رمان نویسی	۳۱
گفتار اول: تعریف و تبیین مصداق تشییع فاحشه	۳۱
گفتار دوم: دلیل بر حرمت تشییع فاحشه	۳۶
دلیل عقلی بر حرمت تشییع فاحشه	۳۷
مبحث سوم: استناد به آیه حرمت اکل مال به باطل در رمان نویسی	۳۸
گفتار اول: تعریف اکل مال به باطل	۳۸
جمع بندی مطالب	۴۳
گفتار دوم: دلیل بر حرمت اکل مال به باطل	۴۴
گفتار سوم: ارتباط بین اکل مال به باطل با رمان نویسی	۴۹
حکم کتب ضاله	۵۳

مبحث چهارم: استناد به آیه حرمت سب معصومان و مؤمنین در رمان نویسی .. ۶۴	
گفتار اول: معنای سب	۶۴
گفتار دوم: انواع سب	۶۷
گفتار سوم: دلیل حرمت سب	۷۶
اما آیات:	۷۶
روایات	۷۸
اجماع	۸۱
عقل	۸۱
مبحث پنجم: استناد به آیه قَوْلِ الْإِنْسَانِ حَسَنًا	۸۳
گفتار اول: تعریف قول	۸۳
گفتار دوم: انواع قول	۸۴
الف: قول حسن	۸۴
ب: قول زور	۸۷
ج: قول لین	۸۸
گفتار سوم: فرق بین قول حسن و قول لین	۸۹
مبحث ششم: اسناد به آیه نقل معروف در رمان نویسی	۹۴
گفتار اول: تعریف نقل معروف	۹۴
گفتار دوم: دلیل بر نقل معروف	۹۶

فصل دوم: آموزه های سنت

مبحث اول: استناد به حدیث شریف لا ضرر ولا ضراری الاسلام در رمان نویسی .. ۹۹	
--	--

گفتار اول: تعریف ضرر	۹۹
گفتار دوم: اقسام ضرر	۱۰۰
گفتار سوم: کیفیت استدلال	۱۰۳
مبحث دوم: استناد به روایاتی که در مورد تدبیر در قرآن آمده است در رمان نویسی ... ۱۰۶	
فصل سوم: آموزه های فقهی و اسلامی درباره رمان نویسی	
مبحث اول: حرمت غیبت	۱۱۲
گفتار اول: تعریف غیبت	۱۱۲
غیبت در اصطلاح فقهی	۱۱۲
گفتار دوم: انواع غیبت	۱۱۴
گفتار سوم: دلیل بر حرمت غیبت	۱۱۷
دلیل اول: آیات	۱۱۸
دلیل دوم: روایات	۱۱۹
دلیل سوم: اجماع	۱۲۱
دلیل چهارم: عقل	۱۲۲
گفتار چهارم: کیفیت استدلال	۱۲۲
مبحث دوم: حرمت تمجید از افعال حرام (جادوگری، شعبده بازی، تنجیم) ... ۱۲۶	
گفتار اول: تعریف فعل حرام	۱۲۶
گفتار دوم: انواع فعل حرام	۱۲۷
گفتار سوم: دلیل بر حرمت فعل حرام	۱۲۸
گفتار چهارم: کیفیت استدلال	۱۲۹

- مبحث سوم: حرمت کسب از راه نامشروع در رمان نویسی. ۱۳۲
- گفتار اول: تعریف کسب نامشروع ۱۳۲
- گفتار دوم: انواع کسب نامشروع ۱۳۲
- گفتار سوم: دلیل حرمت بر کسب نامشروع ۱۳۳
- گفتار چهارم: کیفیت استدلال ۱۳۶
- مبحث چهارم: حرمت تهمت در رمان نویسی ۱۳۸
- گفتار اول: تعریف تهمت ۱۳۸
- گفتار دوم: فرق بین تهمت و غیبت ۱۳۹
- گفتار سوم: دلیل بر حرمت تهمت ۱۴۰
- گفتار چهارم: کیفیت استدلال ۱۴۶
- مبحث پنجم: مبانی فقهی حرمت (حرف، باطل، باطل در رمان نویسی) ۱۴۸
- گفتار اول: تعریف باطل ۱۴۸
- گفتار دوم: دلیل حرمت بر فعل باطل ۱۵۳
- گفتار سوم: کیفیت استدلال ۱۵۳
- مبحث ششم: حرمت اشاعه و نقل... در رمان نویسی ۱۵۶
- گفتار اول: تعریف حد و تعزیر ۱۵۶
- گفتار دوم: دلیل بر حرمت اشاعه ۱۵۸
- گفتار سوم: کیفیت استدلال ۱۶۳

مقدمه

از آنجا که در تعریف رمان گفته شده رمان داستان بلندی است که در قالب نثر نوشته می شود متوجه می شویم که رمان یکی از مضادیق و افراد داستان محسوب می شود و از آنجا که داستان نویسی به ویژه رمان نویسی جایگاه خاصی در پیشبرد برنامه های آموزشی در عصر حاضر دارد رنایر این هنر به حدی است که دانشمندان علوم تربیتی به عنوان روش جدید در تعلیم و تعلم از آن یاد می کنند و یکی از مهمترین اسباب ارتباط و مخاطب است آیا مثل سایر افعال مکلف که شارع مقدس برای آنها حکم فقهی بیان کرده است برای رمان نویسی و داستان نویسی هم مبانی فقهی و دستوراتی را صادر کرده است؟ در این نوشته علاوه بر جواب این سوال، نوع آوری و دستاوردهای علمی هم بیان شده است که به بعضی از آنها اشاره می شود: کسی که می خواهد بر اساس مبانی فقهی اهل بیت علیهم السلام و آموزه های قرآنی رمان نویسی کند باید از هرگونه دعوت به فعل حرام یا تشییع سنت های باطل و تصورات ذهنی باطل دور بوده و در مقابل باعث دعوت انسان به اعتقاد به دین و عمل به آن و فراگیری آموزه های متعالی اسلامی و انسانی با توجه به اهداف اسلامی هدفمند و غایت محور باشد.

نویسندگی یکی از مسائل مهم و ارزنده برای ملت‌هایی است که به حیات و بقا تمدن علاقه‌مندند و نمی‌توانند آن را رها کنند.

زیرا نویسندگی هنری است که نقش به‌سزایی در رشد و کمال و تعالی افراد دارد و زمین‌های برای هنرهای دیگر به شمار می‌آید.

خداوند در قرآن به قلم، که آلت دست نویسنده است قسم خورده آن‌هم در زمانی که اعراب جاهلیت خواندن و نوشتن را معتبر نمی‌دانستند و آن را حق می‌شمردند و فقط اسب و شمشیر نزد آن‌ها، محترم بود. پس من به‌ی‌شویم که نویسندگی چه ارزش بالایی در پیشگاه پروردگار بزرگ دارد.

وقتی به روایات نگاه می‌کنیم می‌بینیم که اهل بیت علیهم‌السلام، برای قلم و نویسنده، ارزش زیادی قائل بودند. مثلاً: هلال بن یسار می‌گوید:

دیدم پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم برای اصحاب خود علم و حکمت بیان می‌کند به حضرت عرض نمودم آنچه را که برای یاران خود فرمودهای برای من نیز بیان کن. حضرت فرمودند: آیا قلم و دوات همراه داری؟ گفتم: نه! فرمودند: قلم و دوات را از خود جدا مکن که خیر و برکت تا روز قیامت، در مرکب و قلم و نویسندگان آن است.

یا مثلاً: مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که آن حضرت فرمود:

اكتب وبث علمک فی اخوانک.

علم خویش را بنویس و در میان برادرانت منتشر کن.

پس اهمیت و جایگاه نویسندگی در اسلام را می‌توان از این آیات و روایات یافت و این که نویسندگی هنری است که با آن می‌توان جامعه را به کمال رساند. و یا اینکه آن جامعه را به ضلالت برد. برای اینکه مفهوم و معنای نویسنده‌گی روشن بشود، ناگزیریم که معنا و مفهوم نویسنده و نویسندگی را بشناسیم.

www.ketab.ir